

Nr 141.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning; given Stockholms slott den 13 mars 1953.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås att den provisoriska lagstiftningen i fråga om bankernas inlåning förlänas fortsatt giltighet under tiden den 1 juli 1953—den 30 juni 1954. Förslaget överensstämmer med 1946 års lag i ämnet dock med den ändringen, att Kungl. Maj:t föreslås erhålla rätt medge bankaktiebolag att mottaga inlåning med visst belopp utöver det belopp, vartill bolagets inlåning eljest högst må uppgå.

F ö r s l a g
till
L a g
**med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags
inlåning.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Utän hinder av bestämmelserna i 49 § 1 mom. lagen om bankrörelse må bankaktiebolag mottaga inlåning med
dels ett belopp motsvarande summan av

- a) bolagets ineliggande kassa;
- b) vad för bolagets räkning inestår hos Sveriges riksbank eller riksgäldskontoret eller å postgiro eller hos annat inländskt bankaktiebolag med lyftningsrätt vid anfordran eller efter en dags uppsägning;
- c) bolaget tillhöriga, å inländsk bank dragna checkar samt av sådan bank utställda egna växlar, betalbara vid anfordran;
- d) marknadsvärdet, dock högst nominella värdet, å bolaget tillhöriga av svenska staten utfärdade skattkamarväxlar samt å sådana bolaget tillhöriga obligationer, vilka utfärdats av svenska staten, Sveriges allmänna hypoteksbank eller konungariket Sveriges stadshypotekskassa, under förutsättning att obligationernas återstående löptid icke överstiger fem år;
- e) tre fjärdedelar av marknadsvärdet, dock högst tre fjärdedelar av nominella värdet, å sådana bolaget tillhöriga obligationer, som avses under d) men vilkas återstående löptid överstiger fem år; samt
- f) tre fjärdedelar av marknadsvärdet, dock högst tre fjärdedelar av nominella värdet, å andra bolaget tillhöriga inhemska obligationer, vilka äro av fullgod beskaffenhet;

dels ock ett belopp motsvarande, om bolagets eget kapital icke överstiger fem miljoner kronor, sex gånger det egna kapitalet samt, om bolagets eget kapital är större än nyss sagts, trettio miljoner kronor ökat med tio gånger skillnaden mellan bolagets eget kapital och fem miljoner kronor.

Vid tillämpning av dessa bestämmelser skall såsom inlåning anses — utöver vad som är att anse såsom inlåning enligt lagen om bankrörelse — ej mindre belopp, för vilka bolaget ansvarar på grund av egna accepter eller som tillförts bolaget genom försäljning av postremissväxlar eller genom rediskontering eller försäljning av andra växlar, än även beloppet av de garantiförpliktelser, som bolaget iklätt sig, i den mån dessa förpliktelser icke täckas av hos bolaget insatta, till bolaget pantförskrivna medel.

2 §.

Konungen må, efter hörande av fullmäktige i riksbanken samt bank- och fondinspektionen, medgiva, att bankaktiebolag må mottaga inlåning med visst belopp utöver det sammanlagda belopp, vartill bolagets inlåning enligt föreskrifterna i 1 § högst må uppgå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953 och gäller till och med den 30 juni 1954.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 januari 1953.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, *fråga om särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning* samt anför därvid följande.

I 49 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse stadgades, enligt lagrummets ursprungliga lydelse, att bankaktiebolags inlåning icke finge överstiga fem gånger beloppet av bolagets egna fonder. Genom särskilda lagar med temporär giltighet, utfärdade under åren 1917, 1918, 1919 och 1920, sattes nämnda regel ur kraft såvitt angick bankbolag, vars egna fonder uppgick till minst fem miljoner kronor. Från och med den 1 januari 1921 avvecklades denna provisoriska lagstiftning, därvid med stöd av dåmera vunna erfarenheter åt 49 § 1 mom. gavs den förändrade avfattning, som ännu gäller. Enligt den lydelse, lagrummet sålunda erhållit, skiljes mellan bankaktiebolag med mindre och större fonder. För bankaktiebolag, vars egna fonder uppgår till högst fem miljoner kronor, får inlåningen allenast med det belopp, som motsvarar vad för bolagets räkning inestår hos annat inländskt bankbolag, överstiga fem gånger beloppet av bolagets egna fonder. Uppgår de egna fonderna till mera än fem miljoner kronor, må inlåning äga rum högst till belopp av tjugufem miljoner kronor ökat med nio gånger skillnaden mellan beloppet av bolagets egna fonder och fem miljoner kronor, dock att inlåningssumman icke må överstiga åtta gånger beloppet av bolagets egna fonder.

Till bankbolags egna fonder räknas i förevarande sammanhang grundfond, reservfond och dispositionsfond men icke balanserade vinstmedel. Efter det beslutet om omläggning av uppbördsförfarandet fattats jämföras med dispositionsfond enligt praxis skattereserver, i den mån de icke längre behövs tagas i anspråk för det ursprungligen avsedda ändamålet.

Jämväl efter ingången av år 1921 har emellertid banklagens bestämmelser genom tillfällig lagstiftning modifierats, senast genom *lagen den 20 december 1946 (nr 766) med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning*.

Enligt vad i nämnda lag stadgas må bankaktiebolag — utan hinder av bestämmelserna i 49 § 1 mom. lagen om bankrörelse — under tiden intill utgången av juni månad 1949 mottaga inlåning med

dels ett belopp motsvarande summan av

- a) bolagets inneliggande kassa;
- b) vad för bolagets räkning inestår hos Sveriges riksbank eller riksgäldskontoret eller å postgiro eller hos annat inländskt bankaktiebolag med lyftningsrätt vid anfordran eller efter en dags uppsägning;
- c) bolaget tillhöriga, å inländsk bank dragna checkar samt av sådan bank utställda egna växlar, betalbara vid anfordran;
- d) marknadsvärdet, dock högst nominella värdet, å bolaget tillhöriga av svenska staten utfärdade skattkamarväxlar samt å sådana bolaget tillhöriga obligationer, vilka utfärdats av svenska staten, Sveriges allmänna hypoteksbank eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, under förutsättning att obligationernas återstående löptid icke överstiger fem år;
- e) tre fjärdedelar av marknadsvärdet, dock högst tre fjärdedelar av nominella värdet, å sådana bolaget tillhöriga obligationer, som avses under d) men vilkas återstående löptid överstiger fem år; samt
- f) tre fjärdedelar av marknadsvärdet, dock högst tre fjärdedelar av nominella värdet, å andra bolaget tillhöriga inhemska obligationer, vilka äro av fullgod beskaffenhet;

dels ock ett belopp motsvarande, om bolagets eget kapital icke överstiger fem miljoner kronor, sex gånger det egna kapitalet samt, om bolagets eget kapital är större än nyss sagts, trettio miljoner kronor ökat med tio gånger skillnaden mellan bolagets eget kapital och fem miljoner kronor.

Enligt vad i lagen vidare stadgas skall vid tillämpningen av nyssnämnda bestämmelser såsom inlåning anses — utöver vad som är att anse såsom inlåning enligt lagen om bankrörelse — ej mindre belopp, för vilka bolaget ansvarar på grund av egna accepter eller som tillförts bolaget genom försäljning av postremissväxlar eller genom rediskontering eller försäljning av andra växlar, än även beloppet av de garantiförpliktelser som bolaget iklätt sig, i den mån dessa förpliktelser icke täcks av hos bolaget insatta, till bolaget pantförskrivna medel.

I lagen den 3 juni 1949 (nr 313) om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag har förordnats att vad där stadgas i fråga om bankaktiebolags inlåning under tiden intill utgången av juni 1949 skall äga motsvarande tillämpning i fråga om inlåning under tiden därefter intill utgången av juni 1951. I lagarna den 18 maj 1951 (nr 251) samt den 30 maj 1952 (nr 385) har lämnats motsvarande förordnande i vad avser inlåning under tiden från och med den 1 juli 1951 till och med den 30 juni 1952 respektive under tiden från och med den 1 juli 1952 till och med den 30 juni 1953.

I en den 23 september 1952 dagtecknad skrivelse har *Svenska bankförbundet* hemställt, att i samband med en eventuell förlängning av 1946 års provisoriska lag angående bankaktiebolags inlåning i lagen måtte intagas de bestämmelser rörande botteninteckningar som underlag för inlåning, som 1949 års banklagssakkunniga föreslagit i sitt den 31 januari 1952 avgivna betänkande (SOU 1952: 2).

Över nämnda skrivelse har, efter remiss, yttranden avgivits av *fullmäktige i riksbanken, fullmäktige i riksgäldskontoret, bank- och fondinspektionen, 1948 års sparbankssakkunniga samt Svenska sparbanksföreningen.*

I sin förenämnda skrivelse den 23 september 1952 har *Svenska bankföreningen* erinrat om att 1949 års banklagssakkunnigas förslag till ny lag om bankrörelse i vad gällde inlåningsrätten väsentligen byggde på stadgandena i 1946 års lag. I två hänseenden hade emellertid föreslagits avvikelser från nämnda lag, nämligen dels en inskränkning i fråga om rätten att få räkna långa, fullgoda obligationer som underlag för inlåning och dels en uppmjukning i så måtto, att botteninteckningar i bostads- och jordbruksfastigheter skulle få i viss utsträckning utgöra underlag för inlåningen. I sistberörda hänseende innebure förslaget, att dylika inteckningar skulle få utgöra inlåningsunderlag intill ett sammanlagt belopp motsvarande högst tre gånger bankens eget kapital och högst 100 miljoner kronor. Bankföreningen har härom närmare anfört följande.

Av motiveringen till banklagssakkunnigas förslag i denna del framgår, att detsamma i främsta rummet betingas av hänsyn till provinsbankerna. Sålunda anföra de sakkunniga, efter en ingående utredning rörande affärsbankernas roll inom fastighetskreditens område, att man har anledning att räkna med att ett stort antal av bankkontoren på enbanksplatser och kontoren med den minsta utlåningen icke längre skulle bära sig, därest fastighetskreditgivningen helt eller till mera avsevärd del skulle bortfalla. Då för provinsbankernas del en betydligt större del av deras rörelse än såvitt angår storbankerna fölle på sådana kontor, kunde det befaras, att en sådan utveckling för dem skulle framtvunga en omfattande kontorsindragning. En dylik utveckling skulle själfvallet medföra allvarliga olägenheter för provinsbankerna och för flera av dem innebära ett hot mot bankens fortsatta självständiga existens. Ur samhällelig synpunkt vore detta ägnat att väcka betänkligheter. En indragning av bankkontor på ett flertal enbanksplatser borde givetvis ur samma synpunkt förhindras. Den åtgärd som motiverades av vad sålunda anförts vore att provinsbankernas och de minsta bankernas möjligheter att framdeles utlämna fastighetslån bevarades och eventuellt underlättades. — Av den företagna undersökningen framginge, att fastighetslånen ingå i bankernas portföljer med andelar som starkt variera i storlek för de olika kreditinrättningarna. Flertalet provinsbanker hade en relativt sett betydligt större fastighetsbelåning än storbankerna. Denna skillnad vore särskilt starkt framträdande beträffande de provinsbanker, vilkas eget kapital ej överstege 35 miljoner kronor. Detta förhållande borde på något sätt komma till uttryck vid utformningen av reglerna om inlåningsrätten. De sakkunniga hade därför funnit sig böra förorda en jämkning i fråga om inlåningsrätten av innebörd att, efter förebild från lagstiftningen rörande sparbanker och jordbrukets kreditkassor, provinsbankernas såsom riskfria bedömda fastighetskrediter överfördes till de täckningsfria placeringarna, en anordning som skulle väl tillgodose även intresset av att bevara och underlätta provinsbankernas möjligheter att framdeles utlämna sådana krediter. — Emellertid syntes det vara mest praktiskt att giva bestämmelsen en mera generell räckvidd utan att dock därigenom eftersätta syftet med densamma. Denna synpunkt syntes kunna tillgodoses, om ifrågasvarande slag av bottenlån finge utgöra täckningsfria tillgångar hos samtliga banker, dock med de modifikationer som nyss sagts, nämligen att banks

inlåningsrätt härigenom ej finge ökas med högre belopp än som motsvarar tre gånger bankens eget kapital och ej heller med mera än 100 miljoner kronor. Genom dessa begränsningar vunnas anknytning till det relaterade förhållandet, att fastighetsbelåningen vore relativt sett mest omfattande hos provinsbanker med ett eget kapital ej överstigande 35 miljoner kronor.

Bankföreningen har vidare framhållit, att föreningen i tidigare avgivet yttrande över banklagssakkunnigas betänkande uttryckt sin tillfredsställelse med de sakkunnigas förslag i denna del ävensom understrukit angelägenheten av att den förbättring av inlåningsunderlaget, som förslaget innebure, genomfördes snarast möjligt. Enligt föreningens uppfattning förefunnas icke någon anledning att dröja med genomförandet av denna justering av inlåningsrätten i avvaktan på framläggande av förslag till helt ny banklag. Icke heller den omständigheten att bankerna för närvarande enligt överenskommelse med riksbanken hade att iakttaga viss restriktivitet i kreditgivningen borde på något sätt stå hindrande i vägen för ett genomförande av förslaget, då, såsom banklagssakkunniga anfört, bestämmelserna om inlåningsrätten borde utformas uteslutande med hänsyn till vad solvensen krävde och icke i någon mån tjäna penningpolitiska syften.

I remissyttrandena har givits uttryck åt olika uppfattningar i fråga om bankföreningens förevarande förslag, att botteninteckningar i bostads- och jordbruksfastigheter i viss utsträckning borde få inräknas bland de täckningsfria tillgångarna.

Bank- och fondinspektionen har tillstyrkt att vid den prolongering av 1946 års provisoriska lag om inlåningsrätt, som inspektionen i likhet med bankföreningen förutsatte komma att äga rum vid 1953 års riksdag, lagen ändrades i enlighet med bankföreningens framställning. Inspektionen har erinrat om att enligt framställningen banklagssakkunnigas förslag i fråga om inlåningsrätten tills vidare skulle komma att förverkligas endast delvis men inspektionen har icke kunnat finna någon vägande invändning mot ett dylikt partiellt förverkligande. Fastmer talade vissa omständigheter för att ett genomförande av bankföreningens förslag just i nuvarande läge skulle innebära direkta fördelar. Bankinspektionen har härom anfört följande.

Inspektionen tänker här närmast på åtgärdens bostadspolitiska aspekter. Redan banklagssakkunniga framhöllo i sitt betänkande (s. 131) att affärsbankerna fortfarande spelade en betydelsefull roll på fastighetskreditmarknaden och att dessa banker under överskådlig tid framåt vore erforderliga på nämnda marknad; det befanns sålunda att per den 31 maj 1950 bankernas totala portfölj av fastighetslån inom 60 % av taxeringsvärdet uppgick till inemot 1 500 miljoner kronor. I sitt remissvar över betänkandet förklarade sig bostadsstyrelsen dela den uppfattningen att man under överskådlig tid framåt måste räkna med ett behov att anlita affärsbankerna som kreditgivare på fastighetsmarknaden, varjämte styrelsen tillade följande:

'Då de möjligheter till ökad kreditgivning till fastigheter, som förslaget erbjuder, synas ägnade att minska de kreditsvårigheter, som tidvis och särskilt i vissa delar av landet göra sig gällande, tillstyrker styrelsen ur de synpunkter, styrelsen har att beakta, förslaget i här förevarande hänseende.'

För egen del vill inspektionen i anslutning härtill framhålla, att enligt vad

ämbetsverket under hand erfarit, de reella resurserna för bostadsproduktionen för närvarande medgiva en ökad sådan produktion, vilket självfallet eftersträvas av bostadspolitiska skäl. Det mest framträdande hindret för en dylik produktionsökning torde hänföra sig till fastighetskreditmarknaden, i det att svårigheter föreligga att där erhålla primär- och sekundärkrediter i tillräcklig omfattning för de nyproducerade fastigheterna. Mot bakgrunden härav ter det sig synnerligen angeläget att underlätta bostadskreditgivning- en för speciellt provinsbankerna, som sedan gammalt ha en betydelsefull funktion på förevarande område; det förtjänar framhållas att just dessa banker av omsorgen om sin räntabilitet eljest kunna frestas att i det rådande läget eftersätta bostadskreditgivningen till förmån för den kommersiella och industriella kreditgivningen, för vilken bättre räntevillkor bjudas.

Fullmäktige i riksgäldskontoret har meddelat att fullmäktige icke ansett sig böra rikta någon erinran mot bifall till bankföreningens föreliggande framställning. Fullmäktige har erinrat om att fullmäktige i remissyttrande över banklagssakkunnigas betänkande bland annat framhållit såsom önskvärt, att provinsbankernas möjligheter att utlämna fastighetskrediter ökades genom en lättnad i kravet på täckning för sådana krediter i bankens eget kapital, så mycket mer som dylika lån vore täckningsfria hos sparbanker och jordbrukskreditkassor. Goda skäl syntes föreligga att utan ävaktan på ikraftträdandet av en ny banklagstiftning genomföra de sakkunnigas förslag på denna punkt.

Svenska sparbanksföreningen har uttalat, att föreningen icke ville framställa någon erinran mot att den av bankföreningen föreslagna utvidgningen av inlåningsrätten — som i och för sig kunde vara sakligt motiverad — genomfördes redan år 1953.

Bankföreningens förslag har av styrkts av fullmäktige i riksbanken samt av 1948 års sparbankssakkunniga.

Fullmäktige i riksbanken har erinrat om att fullmäktige i sitt yttrande över 1949 års banklagssakkunnigas betänkande uttalat, att fullmäktige icke kunde giva sin anslutning till den av de sakkunniga föreslagna utformningen av inlåningsbestämmelserna. Sedan fullmäktige avgav nämnda yttrande hade intet inträffat som föranledde fullmäktige att frånga sitt tidigare ställnings- tagande i frågan. Fullmäktige har vidare erinrat om, att vid tillkomsten av 1946 års lag inom fullmäktige rådde stark tveksamhet inför den då föreslag- na utvidgningen av inlåningsrätten med hänsyn till de risker för en kredit- expansion den innebar. Denna tveksamhet delades av statsmakterna (jfr bankoutskottets utlåtande nr 73/1946). Då emellertid en återgång till be- stämmelserna i 1911 års lag skulle bereda svårigheter och i varje fall nöd- vändiggöra en lång övergångstid samt frågan om inlåningsbestämmelsernas mera permanenta utformning befunne sig på utredningsstadiet, ville full- mäktige förorda att 1946 års lag erhöles förlängd giltighet i oförändrad form. Fullmäktige hade därmed icke tagit ställning till inlåningsbestämmelsernas definitiva utformning.

I sitt förenämnda yttrande över banklagssakkunnigas betänkande, till vil- ket yttrande fullmäktige hänvisat, har fullmäktige bland annat anfört. Det

borde icke bereda några nämnvärda olägenheter att uppskjuta genomförandet av den föreslagna lagstiftningen om affärsbankernas verksamhet tills man i ett sammanhang kunde bedöma de lagstiftningsfrågor, som rörde affärsbankerna, sparbankerna och jordbrukskassorna. I varje fall borde de föreslagna inlåningsbestämmelserna bli föremål för en överarbetning innan de kunde läggas till grund för en definitiv lagstiftning. I fråga om inlåningsbestämmelserna har fullmäktige närmare anfört. De sakkunniga hade enligt fullmäktiges mening icke tillräckligt uppmärksammat banksystemets roll i ett vidare ekonomiskt sammanhang. Till följd av det samband som rådde mellan en utlåningsökning och en därav skapad inlåningsökning ägde bankerna förmåga att skapa betalningsmedel. Såväl med de nu gällande provisoriska som med de föreslagna reglerna för inlåningen berodde inlåningsmarginalen icke så mycket på inlåningens storlek som fastmer av hur de inlånade medlen placerades. Det vore icke likgiltigt ur penningpolitisk synpunkt hur inlånings- och kassareservbestämmelserna utformades då dessa regler, vid sidan av riksbankens transaktioner, finge betydelse för bankernas kreditgivningsmöjligheter. Om behov fortfarande förefunnos av utvidgad inlåningsrätt utöver den enligt banklagen möjliga kunde inlåningsrätten i princip konstrueras efter den metod som kommit till användning i 1946 års lag och som accepterats av banklagssakkunniga. De modifieringar av 1946 års regler, som de sakkunniga föresloge beträffande differentieringen av placeringarna i täckningsfria och täckningspliktiga, kunde dock icke, ur de synpunkter riksbanken hade att företräda, accepteras. Vad anginge förslaget att inräkna fastighetslånen bland de täckningsfria tillgångarna föregrep detta utredningen om gränsdragningen mellan olika kreditinstituts verksamhetsområden.

1948 års sparbankssakkunniga har uttalat att ett genomförande av förslaget skulle medverka till att affärsbankernas rörelse i allt högre grad utvidgades till ett område, på vilket sparbankernas huvudsakliga utlåning hittills varit inriktad. Det vore önskvärt att i fråga om inlåningsbestämmelserna, liksom i övriga ämnen som berörde både affärsbanker och sparbanker, lagstiftningsåtgärder icke vidtoges förrän sparbankssakkunnigas betänkande förelåg. Sparbankssakkunniga har jämväl uttalat att det eventuella behovet av att prolongera 1946 års provisoriska lagstiftning icke i och för sig erbjöde något lämpligt tillfälle för genomförande av här ifrågavarande lagändring, då de överväganden, som krävdes för en förlängning av giltighetstiden för 1946 års bestämmelser, icke kunde jämföras med dem, som påfordrades av förslaget att i betydande utsträckning hänföra botteninteckningarna till de täckningsfria placeringarna.

Departementschefen. Giltighetstiden för 1946 års provisoriska lag i fråga om bankaktiebolags inlåning utgår den 30 juni 1953. Svenska bankföreningen, som förutsatt att nämnda lag skulle komma att förlänas fortsatt giltighet, har hemställt, att i samband med förlängningen av lagen i densamma måtte intagas de bestämmelser rörande botteninteckningar som un-

derlag för inlåning, som föreslagits av 1949 års banklagssakkunniga i deras den 31 januari 1952 framlagda betänkande. Förslaget innebär, att botteninteckningar i bostads- och jordbruksfastigheter skulle få utgöra inlåningsunderlag intill ett sammanlagt belopp motsvarande högst tre gånger vederbörande banks eget kapital, dock högst 100 miljoner kronor.

Såsom jag redan i annat sammanhang meddelat (se proposition nr 48 till årets riksdag) kommer något förslag till ny banklag icke att kunna föreläggas innevarande års riksdag. En definitiv reglering av inlåningsrätten på grundval av banklagssakkunnigas förslag kan under sådana förhållanden ej heller nu komma till stånd. Det torde sålunda bli nödvändigt att låta 1946 års lag erhålla giltighet även för tiden efter den 30 juni 1953. Beträffande bankföreningens framställning om visst tillägg till lagen vill jag som min uppfattning uttala, att det icke synes lämpligt att för den tid provisoriet ännu kan komma att bestå vidtaga en sådan generell utvidgning av inlåningsrätten, som bankföreningen föreslagit. Jag anser mig sålunda icke kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.

Under ärendets behandling inom finansdepartementet har emellertid bankföreningen under hand alternativt ifrågasatt, att i 1946 års lag skulle inlagas en bestämmelse om rätt för Konungen att — efter hörande av fullmäktige i riksbanken samt bank- och fondinspektionen — beträffande visst bankaktiebolag medgiva bolaget att mottaga inlåning med angivet belopp utöver det belopp, vartill bolagets inlåning enligt gällande bestämmelser högst finge uppgå. Över detta förslag har jag under hand hört riksbankschefen samt chefen för bank- och fondinspektionen, vilka icke ställt sig avvisande till detsamma.

Den starka inlåningsökning, som ägt rum efter tillkomsten av 1946 års lag, har hittills kunnat bemästras av bankerna inom ramen för den utvidgade inlåningsrätt, som medgives enligt nämnda lag. Det kan emellertid icke uteslutas att en fortsatt inlåningsökning i enstaka undantagsfall, t. ex. beträffande vissa provinsbanker med förhållandevis stor fastighetsbelåning, skulle kunna framdeles medföra svårigheter för vederbörande bank att i sedvanlig omfattning fortsätta sin verksamhet. Då det icke torde vara lämpligt att i nuvarande läge, innan slutlig ställning tagits till frågan om inlåningsrättens framtida utformning, framtvinga en omläggning av nämnda bankers verksamhet, vill jag icke motsätta mig att en särskild dispensregel införes i den provisoriska lagstiftningen. Jag är emellertid angelägen understryka att en dylik regel bör tillämpas restriktivt. Därest dispens medgivits måste givetvis vederbörande bank vara beredd, låt vara i förekommande fall efter viss övergångstid, att anpassa sin inlåning efter den definitiva lagstiftning i ämnet, som framdeles kan komma att bli antagen.

Med den ändring som föranledes av det nyss sagda torde den provisoriska lagstiftningen i fråga om bankernas inlåning böra förlänas fortsatt giltighet. Bestämmelserna i ämnet torde lämpligen böra upptagas i en ny lag. Lagen synes böra erhålla giltighet under en tid av förslagsvis ett år eller alltså under tiden den 1 juli 1953—den 30 juni 1954.

Föredragande departementschefen hemställer härefter att lagrådets utlåtande över ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *lag med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning*, av den lydelse *Bilaga*¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omnämnda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Hans Wenker.

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 6 mars 1953.

Närvarande:

justitieråden NISSEN,
HELLQUIST,
KARLGREN,
regeringsrådet ECKERBERG.

Enligt lagrådet den 3 mars 1953 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 januari 1953, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen i finansdepartementet C. V. Åbjörnsson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Olle Lundberg.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholm slott den 13 mars
1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, lagrådets den 6 mars 1953 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 30 januari 1953 remitterade förslaget till *lag med särskilda bestämmelser angående bankaktiebolags inlåning*.

Föredragande departementschefen hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. Hammargren.